

GARMER & THESINGER EXPRESS

Maandelijks Nieuwsblad voor Garmerwolde, Thesinge en omstreken

43^e jaargang - januari 2018

Een bijzonder jaar in het verschiet

Het komend jaar is voor het echtpaar Kalkwiek uit Thesinge een jaar met een mijlpaal. Albert en Joke Kalkwiek-Apoll hopen in juli hun 60-jarig huwelijk te vieren. Dit heuglijk feit komt aan de orde in het gesprek dat ik met hen voer op een druilerige januarimiddag. Wat ik ook niet wist is dat zij het oudste in ons dorp woonachtige echtpaar zijn. Albert Kalkwiek is 86 jaar geleden geboren in Garmerwolde in een huis bij de kalkovens en is na zeven maanden verhuisd naar de Luddestraat in Thesinge. Zijn vrouw Joke woont al haar hele leven in Thesinge. Zij is bijna 82 jaar geleden geboren op de plek waar nu nieuwbouw komt voor de familie Tammens aan de Molenweg. Sinds 1960 woont het echtpaar aan de Havenstraat op nummer 4. Op de voordeur prijkt een plaatje met de mededeling dat hier vroeger een kruidenierswinkel was. Maar dat was al voor hun tijd.

Joke en Albert Kalkwiek in de deuropening van hun woning met het naambordje gemaakt ter gelegenheid van het vijftig-jaren dorpsfeest in het jaar 2000 (foto Koos van de Belt)

Wonen in Thesinge

Na hun huwelijk is het paar gaan wonen in een deel van het huis dat op de plek stond waar nu de gymzaal is. Hier hebben ze twee jaar gewoond, aan de Schoolgang, in een erg klein huis bestaande uit een kamer met bedsteden en een achterhuis waar gekookt werd en de was werd gedaan. 'Er was in die tijd, 1958, haast geen woning te vinden. Wij hebben daar op zolder nog een slaapkamer afgetimmerd, maar waren blij dat we twee jaar later dit huis aan de Havenstraat konden kopen. Er waren meerdere gegadigden toen het bij inschrijving werd verkocht. Het huis was volledig uitgevoerd. Timmerman Kol heeft er nieuwe kozijnen ingezet en verder hebben we alles zelf gedaan. De vloeren waren helemaal verrot en we hebben alles verbouwd en er nog een stuk aangebouwd. Dat betekende wel een tienjarenplan, maar toen hadden we een fijn huis met vier slaapkamers: twee beneden en twee boven. Voor onze vijf kinderen was er voldoende ruimte. Onze oudste, een zoon, kreeg de kamer beneden en de vier meisjes sliepen boven. De kinderen zijn allemaal uitgevlogen maar wij mogen hier nog altijd graag wonen.'

Werkzaam leven

Albert Kalkwiek heeft zijn hele werkzame leven in de grafische sector gewerkt in een boekdrukkerij. 'Op mijn veertiende ging ik al aan het werk en heb daarnaast vijf jaar avondschool gevolgd. Dat waren lange dagen!

Om half acht beginnen tot vijf uur 's middags. Daarna wat rondhangen in de stad en dan naar school. Om tien uur 's avonds had mijn moeder nog een bord eten voor mij klaar en dan gauw naar bed, omdat de wekker tegen zes uur weer ging. Mijn vader wilde dat ik bij de boer ging werken, maar daar voelde ik helemaal niets voor. Ik ben blij dat ik heb doorgezet.' Joke Kalkwiek-Apoll heeft voor haar trouwen eerst een jaar in de huishouding gewerkt bij een boer. Daarna kreeg ze de kans om bij Zwartsenberg aan de Vismarkt coupeusewerk te doen. Dit beviel haar veel beter en ze heeft er veel geleerd. Toen de kinderen klein waren had ze er veel profijt van. Ze heeft heel wat kleding zelf gemaakt.

VUT

'Op mijn 57^e kon ik stoppen met werken. Je kon er dertig jaar geleden met behoud van salaris en pensioenopbouw uit. Daar is wel heel snel verandering in gekomen de laatste jaren. Toen ik in 1988 opstapte was er heel veel jeugdwerkloosheid. Dit was de reden waarom mijn generatie een duwtje mee kreeg. Het leven wordt dan wel echt anders. Eerst moet je wennen aan het samen thuis zijn.' Joke zegt lachend: 'Ik was ineens mijn vrijheid kwijt. De kinderen waren al de deur uit, maar Albert kon nog wel wat doen bij het opknappen van hun huizen.'

Met de caravan is het paar jarenlang naar Oostenrijk getrokken. Albert: 'Wij houden allebei van reizen en hebben in Oostenrijk op heel veel plekken

gestaan met de caravan. En we hebben erg genoten van het wandelen in de bergen. Totdat ik in 1999 een hartinfarct heb gehad. De cardioloog raadde ons af om nog op hoogte te wandelen. Vanaf toen hebben we de caravan in Eext op de camping gezet en gaan we daar van mei tot begin september heel veel naar toe. We hebben in de mooie omgeving van Eext veel gefietst. De laatste jaren op elektrische fietsen. Maar dat kan ik helaas niet meer. Het fietsen komt er voor Joke ook minder van nu ze het in haar eentje moet doen. Wandelen wil nog goed en dat doen we ook nog met plezier. De toercaravan is na verloop van tijd ingeruild voor een stacaravan.'

Ouders

Albert Kalkwiek is opgegroeid in een gezin met vier kinderen. Zijn jongere zusje is op de leeftijd van tien jaar door een ongeval in het dorp overleden. 'Een groepje kinderen stond op een rijdende melkwagen en daar is zij van af gevallen en met haar hoofd onder het wiel terecht gekomen. Wat een verdriet voor mijn ouders en ik kan het me ook herinneren als de dag van gisteren. Mijn moeder heeft er tot aan haar dood veel over gepraat. Het huis in de Luddestraat, waar mijn ouders woonden, was niet erg groot, maar toch ruim genoeg om er in de oorlog twee onderduikers bij te hebben. Een van die jonge mannen werkte in de grafische sector en dat heeft mij zeker beïnvloed. In 1979 is het huis getroffen door de bliksem en volledig afgebrand. Mijn ouders zijn toen tijdelijk aan de Molenweg gaan wonen en hebben daarna tot op hoge leeftijd op de hoek van het Ridderplein met de Bakkerstraat gewoond. Dit was voor hen een mooi huis op een prachtig plekje. Mijn broer en zuster zijn inmiddels ook overleden.' Joke Kalkwiek-Apoll komt uit een gezin met acht kinderen waarvan zij de jongste was. 'Mijn oudste zus was vijftientig jaar ouder dan ik. Mijn broer, Dirk Apoll, is jarenlang postbode geweest in onze omgeving. Ook mijn ouders hebben een mooie leeftijd bereikt. Van ons gezin zijn er nu nog drie over.'

De kinderen Kalkwiek

'Drie van onze vijf kinderen wonen verspreid over het land. Tot vorig jaar hebben we heel vaak een rondje langs de kinderen gemaakt. Van Amstelveen naar Woerden en terug via Tuitjenhorn vlakbij Alkmaar. En dan weer over de Afsluitdijk naar huis. Daar deden we dan een weekje over. Dit jaar heeft onze zoon ons voor het eerst opgehaald en met ons een rondje

De dagelijkse bezigheden: onder andere lezen door Joke en computeren door Albert. Deze dag overigens geen luxe, want door een stroomstoring elders in het dorp zaten ze al uren zonder verwarming. (foto Koos van de Belt)

gemaakt. Gelukkig wonen er twee dochters in de buurt. In Assen en in Bedum. We hebben negen kleinkinderen en ook al een achterkleinkind!' vertelt Joke. Overal in de kamer staan en hangen foto's van hun kinderen en kleinkinderen.

Gezondheid

'Negen jaar geleden is het met mij kantje boord geweest. Ik heb toen een maand in het ziekenhuis gelegen na een gescheurde darm,' antwoordt Albert wanneer ik vraag naar hun gezondheid. 'De arts zei tegen me dat ik geen twee uur later geopereerd had moeten worden. Gelukkig ben ik daar goed van hersteld. Ik heb in 1999 al een stent gekregen na een hartinfarct, maar ook daar heb ik geen last van', vertelt hij. Joke: 'Bij mij is vijf jaar geleden ook een stent geplaatst en ook ik ben heel goed hersteld. Met mooi weer stap ik op de fiets. Wel met trapondersteuning en dat bevalt heel goed. De fiets van mijn man stond nog op de camping toen bleek dat hij niet meer kan fietsen. Hij mist het gevoel onder de voeten, zodat hij van de trapper afglijdt. Toen ben ik op de fiets van Eext naar huis gereden zodat ik hier thuis ook een goede fiets heb staan'.

Bezigheden

'Vervelen doen we ons niet. We genieten elke week van de gezellige koffiemorgen van Noaberstee. Er komen steeds meer mensen bij! Van het

heerlijke kerstdiner hebben achtentwintig mensen erg genoten. Janna Hofstede regelt alles geweldig op die ochtenden en ook hebben we al vaak mooie uitstapjes gemaakt! We zijn heel blij met dit uitje op woensdagochtend en willen het beslist niet missen.' Joke Kalkwiek helpt eens per veertien dagen in Zorgcentrum Bloemhof in Ten Boer bij de bingo. Dit is een avondvullend uitje voor de bewoners en is heel populair. Beiden kunnen overweg met de computer. Er wordt gemaild, informatie opgezocht, gekeken op Facebook en er kan gekypet worden. 'En als we niks te doen hebben dan pakken we de auto en rijden een rondje. In de provincie hebben we al heel veel getoerd. En als het slecht weer is dan gaan we wel naar het overdekte winkelcentrum in Hoogezand. Even een kopje koffie drinken en een wandelingetje maken. We doen eigenlijk alles samen. Als ik alleen in de auto zit dan voelt dat een stuk onveiliger. Twee zien meer dan een. Vorige week hebben we een stuk door de stad gereden. Het is belangrijk dat je in dit drukke verkeer geoefend blijft', vindt Albert. Thuis is er de krant, een mooi programma of sportwedstrijden op de televisie, een haak- of breiwerk of een werkje op de computer. Albert en Joke hebben met hun jubileum een mooi jaar in het vooruitzicht. We hopen daar deze zomer in de G&T op terug te komen.

Truus Top

Ijsvereniging Presto

Op vrijdag 12 januari had ijsvereniging Presto zijn jaarlijkse ledenvergadering in dorps huis De Leeuw te Garmerswolde. Voor de ijsbaan is een container gekocht om daar bijvoorbeeld een paar bankjes en ander materiaal in op te slaan. Het hek langs het voetbalveld staat er en op zaterdag 27 januari gaat men de bosschage om het veld aanpakken. De website is nu officieel in de lucht; Jeroen Schwab heeft er veel tijd in gestoken. Op www.ijsverenigingpresto.nl staat van alles over het verleden. Mocht u nog een

oude medaille, stempelkaart of foto hebben die gefotografeerd kan worden, laat het weten: het is voor de aankleding van de site welkom. Als er op de ijsbaan of het Damsterdiep geschaatst kan worden, zal dit ook op de website worden vermeld. En de vlag wordt natuurlijk uitgestoken. Tja, zal het nog in januari?... of toch februari? Voor informatie over de vereniging en het lidmaatschap kunt u ook terecht bij Pia Pops, telefoonnummer 050 541 6587.

Groetjes, Sieb-Klaas Iwema

Presto zoekt nog leuke foto's voor op de website, zoals bijvoorbeeld van dit tegeltje (foto Sieb-Klaas Iwema)

De tiende keer

Zaterdag 16 december heeft voor de tiende keer het dorpskerstdiner plaatsgevonden in dorps-huis De Leeuw te Garmerwolde. Niet alleen voor volwassenen, maar ook voor kinderen. De kinderen werden verwend met een speciaal kinderkerstdiner met films, kleuren enzovoort. Zo af en toe kwamen ze even vrolijk kijken of pap en mam ook lekkers op hun bord hadden.

De vrijwilligers hadden al veel gerechten thuis klaargemaakt. Het uiteindelijke menu bestond uit soep, rollade, spareribs, patat, aardappelen met boontjes, spruiten, witlofsalade en mangosalade. Of vegetarische groentetaart. En als toetje Luts appeltaart, eton mess of tiramisu. Al met al een heerlijk diner dat Karin Lugtmeier tien jaar heeft geleid en waarbij ze aangaf vanaf de volgende keer graag als bezoeker de resultaten te willen proeven. Wie neemt de lepel over?

Groetjes, Sieb-Klaas Iwema

Grote opkomst bij het dorpskerstdiner (foto Sieb-Klaas Iwema)

Kerstdiner Garmerwolde

Herman Huiskes blaast zijn partijtje mee (foto Sieb-Klaas Iwema)

Bij de kerstdinerdienst in de N.H. kerk Garmerwolde werd het licht binnengebracht door een paar schoolkinderen.

De dienst in de volle kerk werd ondersteund door het Gemengd Mannenkoor, waar men weer van genoot en waar weer werd meegezongen.

Tegen middernacht gingen de Trekpadbloazers op pad: eerst de Oude Rijksweg, dan richting Grasdijkweg, Geweideweg en daarna de rest van het dorp.

Op elke plek stond wel wat klaar.

Groetjes, Sieb-Klaas Iwema

De kinderen mochten hun wens in de kerstboom in de kerk hangen (foto Sieb-Klaas Iwema)

Korte vreugde

Zoals elk jaar werd Garmerwolde afgelopen kerst weer opgesierd door een mooie kerstboom bij de Agrishop. Dorpsbelangen had er weer veel tijd en moeite ingestoken en het was inderdaad een mooie boom met mooie versieringen en verlichting. Maar na een week was de vreugde al voorbij. Net voor de kerstdagen waaide het hard en dat heeft de boom niet overleefd.

De boom in betere tijden (foto Sieb-Klaas Iwema)

Er zit een buis in de grond en hierin wordt de boom jaar in jaar uit geplaatst.

Hoe het dit jaar mis heeft kunnen gaan blijft een vraag, feit is dat de boom is omgewaaid en de rest van de stam nog in de buis zit. Volgens insiders wordt het nog een uitdaging om dit te verwijderen.

Hopelijk lukt dat en kunnen we komend jaar langer genieten van de boom.

Detta van der Molen

Natuursteen Stefano
Interieur natuursteen:
Aanrechtbladen - Vensterbanken - Vloeren
Schouwen - Dorpels - etc.
www.natuursteenstefano.nl T 050 5492125

HOEKSTRA SERVICE
THESINGERLAAN 3
9797 TE THESINGE
050- 302 19 77
HOEKSTRA4IN1.NL
VOOR ALLE ONDERHOUDSWERKZAAMHEDEN
VOOR UW AUTO EN TUINMACHINE,
WAARBIJ SERVICE EN KWALITEIT TEGEN
EEN BETAALBARE PRIJS VOOROP STAAN!
OOK VOOR VERKOOP EN STALLING!

Lotus uitvaartverzorging en -begeleiding
Nellian Dijkema en medewerkers

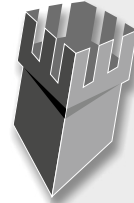
Bovenrijgerweg 19 9797 TD Thesinge
06 53767142 www.lotusuitvaart.nl

informatie en vormgeving rondom de dood: Schoolholm 3, Groningen

**TIMMERBEDRIJF
RIDDER**

LUDESTRAAT 15
9797 PM THESINGE

A.J. RIDDER
M. 06 1569 2503

**ONDERHOUD
VERBOUW
RENOVATIE
RESTAURATIE**

INFO@TIMMERBEDRIJFRIDDER.NL

WWW.TIMMERBEDRIJFRIDDER.NL

haarstudiosolitaire.nl

haarstudio
solitaire
Ten Boer

Boek nu online uw afspraak
www.haarstudiosolitaire.nl
Peter & Zuzan Schoonbergen
Wigboldstraat 6 - Ten Boer
Tel. **050 302 21 51**
uwkappen@planet.nl

Jelle van der Veen
Montagetechniek

- Centrale verwarming ● Waterleiding ● Electra
- Gas ● Sanitair ● Riolering ● Dak- en zinkwerken

www.jellevanderveen.nl

Thesinge 050 - 302 48 30 / 06 - 303 69 109

STUDIO

302

**Dames & Herenkapper
zonder afspraak!**

MAANDAG GESLOTEN
DINSDAG T/M VRIJDAG:
09.00 - 12.00 UUR
13.00 - 18.00 uur
ZATERDAG:
08.30 - 12.00 UUR
12.30 - 16.00 uur

Lindenstraat 1 - Ten Boer

**HOFSTEDE
SCHILDERS**

Telefoon (050) 302 1957
www.hofstedeschilders.nl

Van der Woude
HOVENIERSBEDRIJF

*Sterk in het
hovenierswerk*

Uw adres voor

- Aanleg
- Beplanting
- Bestrating
- Boomverzorging
- Schuttingen
- Onderhoud
- Vijvers

Lageweg 12 - 9798 TG Garmerwolde - Tel. 06 12154825

www.hoveniersbedrijfvanwoude.nl

**TAMMELING
Montage**

Ambachtsweg 1
9791 DD Ten Boer
T 050 5425084
M 06 30881547

info@tammelingmontage.nl
www.tammelingmontage.nl

Voor al uw
aardbevings-
schade
Onderhoud
Verbouw
Kozijnen

JAN BOSS
timmerbedrijf

Rijksweg 13
9917 PS Wirdum

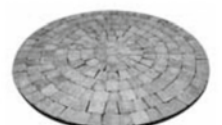
jan@timmerbedrijfjanboss.nl
www.timmerbedrijfjanboss.nl

0596 572351
06 55165522

RITSEMA
Sierbestrating

Showterras 3000 m²

Bornholmstraat 4 - 9723 AX Groningen
Telefoon (050) 313 86 00

Carbidschieten in Thesinge

Tom en Rik de Vries en Danny de Glee lieten zich op oudjaarsdag niet afschrikken door regen en wind. Omstreeks 15.00 uur bliezen ze de eerste deksels van de melkbussen.

Veel Thesingers trotseerden eveneens het barre weer. Van onder het afdak van het Scheuvelhuus konden ze het spektakel volgen. Met name de jongste Thesingers moesten daarbij gemaand worden voldoende afstand te bewaren tot het geschut en de handen voor de oren te houden. Binnen de warme wanden van het Scheuvelhuus werd onder het genot van een drankje vooral veel gepraat. Alle zitplaatsen waren daarbij al snel bezet. Hopelijk niet voor de laatste keer deze winter.

Koos van de Belt

Tom hanteert de gasbrander, Danny (zonder gehoorbeschermer) en Rik kijken op gepaste afstand toe (foto Koos van de Belt)

Oud & Nieuw Garmerwolde

Oudjaarsdag is de tijd van oliebolletjes eten, carbidschieten, knappen, vuurwerk, enzovoort. Het carbidschieten werd onder begeleiding van volwassenen gedaan. De jeugd maakte er enthousiast gebruik van en had er ondanks het weer veel lol in. Bedankt begeleiders en jeugd!

Op nieuwjaarsnacht om 00.10 uur was het weer kloksmeren bij de toren van de N.H. kerk in Garmerwolde met een borrel en haring op roggebrood. Het jaar begon droog en veel mensen kwamen elkaar de hand schudden

met 'Veel heil en zegen hoor' en hier en daar een kus. Nadien kon men nog naar café Jägermeister. Gelukkig deden een aantal Garmerwolders dat ook, maar er hadden er best nog een paar bij gekund. The Magic Five met dj Douwe draaide goede muziek en de 'dansvloer' was bezet. Het was zomaar nieuwjaarsochtend.

Groetjes, Sieb-Klaas Iwema

Anouk Hindriks steekt de vlam in de bus (foto Sieb-Klaas Iwema)

Al wel luiden, maar nog niet smeren... (foto Sieb-Klaas Iwema)

Tatiana haarstudio

Gediplomeerd Wella Master Color Expert !

Oude - Rijksweg 33 Garmerwolde
Tel. 06 52 689 239

PROFESSENEEL VERHUUR VAN:

POFFERTJESKRAMEN, NOSTALGISCHE CARROUSELS, DRAAIORGELS,
OLIEBOLLENKRAMEN, SUIKERSPIN, KINDER-ZWEEFMOLEN,
DRAAIMOLENS, KOP VAN JUT VOOR KINDEREN, PARTYTENTEN,
NOODSTROOM AGGREGATEN.

HERMAN RIDDERING
06 54 638 590
TONNY GUIKEMA
06 54 944 004

www.draaivermaak.nl

Info@draaivermaak.nl

Nieuwe bewoners Garmerwolde

Van der Veenstraat 8

In september vorig jaar kreeg de Van der Veenstraat in Garmerwolde vijf nieuwe bewoners: Richard en Patrizia Meijer met hun dochters Junah van 8 jaar en Janoah van 6 jaar, samen met hun hondje Desto.

De familie Meijer komt uit Lewenborg. Daar hebben ze veertien jaar naar tevredenheid gewoond. Het huis werd echter te klein voor het gezin en de schoonheidssalon die Patrizia aan huis had. Ze zijn op zoek gegaan naar een ruimere woning, maar dat moest wel in een bepaalde cirkel rond het huis in Lewenborg zijn, want aan die noordoostkant van Groningen hebben ze hun belangrijke zaken des levens: familie, kerk en school. Garmerwolde viel binnen die cirkel en bij toeval hoorden ze dat het huis aan de Van der Veenstraat nummer 8 te koop zou komen. Ze hebben heel snel de knoop moeten doorhakken, maar zagen ook direct dat dit het huis was dat ze zochten. De overdracht vond eind juli plaats en ze hebben daarna samen met familie en vrienden de grootste klussen in het huis kunnen doen. Nog maar net eigenaar van hun huis werden ze al uitgenodigd voor de straatbarbecue en zo konden ze al tijdig kennis maken met buurtgenoten.

Na het aanpassen van de belangrijkste ruimtes (de woonkamer, de keuken en de badkamer) heeft Patrizia haar eigen werkkamer ingericht. Zij wilde ook in de nieuwe woning haar schoonheidssalon voortzetten. In haar salon 'Natuurlijk Jij' maakt ze gebruik van dierproefvrije, fairtrade producten. Dat past ook bij hun idee van zorgvuldig omgaan met je omgeving. Het werk kost haar uiteraard energie, maar het levert haar ook veel op wanneer ze iemand weer fris haar deur uit ziet gaan. Bovendien geeft een salon aan huis haar de gelegenheid zelf haar agenda in te delen en zo ook tijd te hebben om wellicht weer

Patrizia, Janoah, hond Desto, Richard en Junah (foto Andries Hof)

te gaan fotograferen of te tennissen, maar vooral ook om er voor de kinderen te zijn, met hun te knutselen of op pad te gaan.

Richard heeft die vrijheid niet, hij heeft vaste roosters en draait als brandweerman 24-uursdiensten bij de brandweer in veiligheidsregio Groningen. Hij is daarnaast echter bezig aan zijn tweede carrièreswitch: vóór de brandweer was hij brood- en banketbakker, na de brandweer wil hij aan de slag als fysiotherapeut. Hij heeft twee jaar geleden zijn opleiding fysiotherapie afgerond en is inmiddels bezig om als therapeut aan het werk te komen. Hij werkt nu al op onregelmatige basis bij het Medisch Centrum Siddeburen. Daarnaast is hij nog flink in huis

bezig en soms heeft hij tijd over om wat op zijn akoestische gitaar te tokkelen.

De beide meiden blijven vooralsnog op hun school 't Kompas in Lewenborg. Daarnaast zitten ze op acrogym en gaan ze binnenkort beide hun zwemdiploma C halen. Janoah is gaan voetballen bij vv GEO. *Last but not least*: Desto is een dwergpincher van 12 jaar oud, ooit afkomstig uit een Belgisch asiel. Dwergpinchers zijn heel energiek en ondernemend en hoewel Desto inmiddels op leeftijd is en slechthorend wordt, is hij conditioneel nog niet moe te krijgen.

Simone Tjakkes

Nijjaarsveziede in Taisn

Thomasvaer en Pieternel weer goed op dreef (foto Henk Tammens)

In café Molenzicht was traditioneel weer de Nijjaarsveziede. Op zaterdag 13 januari zat het café goed vol toen Alex Mollema de avond opende met namens het bestuur van Dorpsbelangen de beste wensen voor dit nieuwe jaar. Tot de pauze met 'brandewien met reziene' nam entertainer Peer het podium over. Of je dit optreden nou leuk vond of niet, de grapjas kreeg het uur voor en na de pauze de volle aandacht van de zaal. Het was muisstil en dat is weleens anders geweest bij voorgaande artiesten.

Thomasvaer (Jan Mollema) en Pieternel (Roelie Dijkema) kregen een steviger applaus na hun voordracht die door Roelie weer knap in elkaar was gezet.

Dikke pret was er weer door de tombola met erg leuke prijzen. De nazit is gezellig geweest en het is prettig om op deze manier met elkaar 2018 in te wijden.

Truus Top

Nieuwe bewoners Thesinge

Singel 2

Op zoek naar een rustige woonomgeving vielen Geert Jan Hoekstra en Aafke van Dijken voor het huis aan de Singel. 'We woonden tien jaar lang prima in de Oosterpoort in Groningen. Die wijk is fijn en je bent overal dichtbij. Je zit zo in het centrum en via het station en met de auto ben je ook vlot de stad uit. Toch besloten we op zoek te gaan naar een kleinere woning en eigenlijk gaf het lawaai van de ringweg de doorslag.' Aan de thee bij Aafke en Geert Jan vertellen zij over de verhuizing naar Thesinge. De geplande datum was 6 oktober 2017. Vooraf hadden zij bij alle adressen aan de Singel en De Dijk een briefje door de bus gedaan. Hierin werden de buurtgenoten gewaarschuwd voor hun komst met een verhuishwagen. 'We wilden natuurlijk voorkomen dat mensen geblokkeerd zouden worden. In deze buurt heb je tenslotte nauwelijks uitwijkmogelijkheid en ook bijna geen parkeergelegenheid. Bovendien leek het ons leuk om zo onze komst aan te kondigen.' Geert Jan laat mij een brief zien met een leuke foto van hen samen ernaast. 'We zijn echt leuk ontvangen in Thesinge! De directe burens kwamen zelfs langs met een bloemetje en we vonden het informatiepakketje van Dorpsbelangen ook bijzonder aardig. Dat hadden we echt niet verwacht!'

Bij de verhuizing kon Geert Jan nauwelijks actief meehelpen. Eind september heeft hij een ongelukkige val gemaakt met de racefiets en liep daarbij een bovenbeenbreuk op. Ook nu nog heeft hij krukken nodig bij het lopen. Dat kwam allemaal slecht uit. Ook omdat ze een maand moesten overbruggen na de verkoop van hun huis in de stad. Geert Jan heeft bij zijn broer gelogeed en Aafke is naar Vlieland gegaan. Op de camping slaan zij al jarenlang het hele seizoen hun tent op. 'Als ik hier in Thesinge naar buiten kijk, krijg ik hetzelfde gevoel als op Vlieland. Dit uitzicht over de weilanden is toch

Aafke en Geert Jan aan de werkplek van Aafke. Een hobby van Aafke is het naaien van tassen uit oud tentdoek dat zij vindt op de camping van Vlieland. (foto Henk Tammens)

prachtig? We hebben de verrekijker altijd bij de hand om de vogels beter te bekijken.' Vanuit de zithoek heb je vanwege het grote raam, dat tot op de vloer doorloopt, inderdaad het gevoel dat je in het weiland zit. 'In het kampeerseizoen is het heerlijk om op Vlieland te zijn. Die hele periode pendelen we wat heen en weer.' Aafke is drie jaar geleden gestopt met werken. Zij werkte als coördinator bij Vluchtelingenwerk. Geert Jan zal na deze beenbreuk ook niet meer aan de slag gaan. Het plan lag er al om dit voorjaar te stoppen met werken. Hij heeft verschillende functies gehad bij de Gemeente Borger-Odoorn. De laatste jaren was hij werk-

zaam als toezichthouder openbare ruimte. Beiden zijn noorderling. Geert Jan is geboren in Leeuwarden en Aafke in Groningen. Ze hebben elkaar ontmoet in Franeker en dat is op twee jaar na een halve eeuw geleden. Via Zuidwending, Drouwen en de stad hebben zij nu hun stek gevonden in Thesinge. Hun drie kinderen zijn opgegroeid in Drouwen waar het gezin twintig jaar heeft gewoond. Inmiddels zijn er drie kleinkinderen die gelukkig vlakbij wonen. Hopelijk stapt Geert Jan binnenkort weer op de fiets en kan de reis naar Vlieland ook weer gemaakt worden.

Truus Top-Hettinga

Nijjoarsveziede Garmerstee

Op donderdagmiddag 11 januari kwamen vijftig mensen naar Het Geweidehof in Garmerwolde om te genieten van een gezellige Nijjoarsveziede. De zelfgebakken rolletjes met slagroom

gingen er goed in; ook de 'reziene met of zonder brandewien' werden zeer gewaardeerd, evenals de overige versnaperingen. Gezellig kletsend, kauwend, meezingend, klappend of

enthousiast zwaaiend met The Forty Nine's vloog de middag om.

Op naar de volgende bijeenkomst, dat is op donderdag 8 februari in dorpshuis De Leeuw. Dan vertoont Jan van der Molen een film over de reis naar de Noordkaap die hij samen met zijn vrouw maakte. Entree € 6,- p.p., dit is inclusief twee koffie of thee en een consumptie naar keuze.

Op donderdag 22 februari is er een extra bijeenkomst met als onderwerp: het maken van een fotoboekje online. Consumpties komen voor eigen rekening, dankzij de subsidie van het Loket Leefbaarheid zijn er verder geen kosten aan verbonden. Aanmelden tot 17 februari bij Hillie Ramaker, telefoonnummer 050 541 5335. Iedereen die iets meer over dit onderwerp wil weten, is van harte welkom.

Hillie Ramaker-Tepper

Er wordt vrolijk meegezwaaid met de Forty Nine's (foto Sieb-Klaas Iwema)

De Familie Schutterstichting nog steeds actief

De Familie Schutterstichting bestaat sinds 1964, maar is niet bij iedereen bekend. Omdat de stichting een bijdrage kan leveren aan de leefbaarheid van onze dorpen, willen we u als bestuur graag iets meer vertellen over de stichting en over wat ze voor u kan betekenen.

Trientje Schutter

Bij haar overlijden in 1961 liet Trientje Schutter een legaat na, in dit geval een aanzienlijk geldbedrag, aan de Gemeentelijke Instelling Maatschappelijke Zorg Ten Boer. Met de opbrengsten van dit legaat, dus eigenlijk met de rente over het bedrag, zouden activiteiten met name gericht op ouderen in de gemeente Ten Boer financieel ondersteund moeten worden. Om het legaat goed te beheren werd in 1964 de Familie Schutterstichting opgericht. Sinds die tijd worden jaarlijks diverse activiteiten door een financiële bijdrage van de stichting mogelijk gemaakt. In de loop der jaren is het doel ruimer geformuleerd: sociaal-culturele activiteiten die de leefbaarheid in de dorpen binnen de gemeente Ten Boer vergroten komen ook in aanmerking voor een aanvraag. Het ene jaar gaat het om hogere bedragen dan het andere, afhankelijk van de aanvragen die binnenkomen. In de tijd van de hoge rentes kon de stichting met de rente-opbrengst goed uit de voeten, maar sinds de

lage rentestand van de afgelopen jaren werd dat lastig. Minder 'inkomsten', maar niet minder aanvragen. Om toch aanvragen te kunnen honoreren werd besloten, geheel in de aard van Trientje Schutters gedachtegoed, indien nodig het legaat zelf aan te spreken, wat betekent dat (heel voorzichtig en goed doordacht) geld van het oorspronkelijke kapitaal wordt gebruikt.

Bijdrages aan mooie projecten

In de loop der jaren kon zo een veelheid aan organisaties een bijdrage ontvangen, veelal een bescheiden bedrag, maar soms werden ook hoge subsidies verstrekt. Om u even een indruk te geven om wat voor bedragen het gaat: in 2015 werd voor een bedrag van ongeveer €1200,- activiteiten ondersteund, voor 2016 was dat bedrag € 6750,-. Het afgelopen jaar werden onder meer subsidies/garantstellingen verleend aan Stichting Vertellus, Springtime Ten Boer, Amor Cantandi en werd een gezamenlijk project van de plaatselijke en de historische commissie van Thesinge financieel ondersteund. Zo kwam het subsidiebedrag voor 2017 uit op zo'n € 2250,-.

Een nieuw jaar

De stichting heeft, mede met het oog op de komende gemeentelijke herindeling, de statuten gewijzigd en ook een website laten maken. Op

De Familie Schutterstichting subsidieerde drukwerk voor het project 'Het verhaal van het Klooster van Thesinge' (foto Pluc Plaatsman)

www.familieschutterstichting.nl kunt u informatie vinden over de geschiedenis van de stichting, over de subsidies, wie de bestuursleden zijn enzovoort. Ook kunt u, mocht u een subsidieaanvraag willen indienen, daar lezen wat de voorwaarden zijn en een aanvraagformulier invullen of downloaden. De stichting gaat een nieuw jaar tegemoet en hoopt nog lange tijd haar werk te mogen uitvoeren en zal u met enige regelmaat via publicaties over onze werkzaamheden informeren.

Het bestuur van de Familie Schutterstichting

Theatergroep Waark

Theatergroep Waark speelde op 17 januari in een uitverkocht dorpshuis Trefpunt in Thesinge het stuk 'De Menalda Vetes'.

Om 19.15 uur begon het spektakel met een lezing door Dr. Remi van Schaik (voormalig universitair docent geschiedenis aan de RUG) over de geschiedenis van Groningen rond 1300. Hij legde vooral de achtergrond van het verschijnsel 'vete' uit.

Alle aanwezigen hebben volop genoten van het stuk, dat met knap acteerwerk werd neergezet. Een pluim ook voor Stichting Felicitas, die deze productie op haar agenda wist te krijgen.

Koos van de Belt

Toneelspelers bespelen het publiek vanachter de tralies (foto Koos van de Belt)

Mien Stek
Tuinontwerpen

Ook voor advies en klein onderhoud

Miranda Bosman
W.F. Hildebrandstraat 5
9798 PH Garmerwolde
Tel. 06-29967176
mienstek@gmail.com

Josje
beenmode, lingerie & damesmode

Josje jonge vlotte mode voor een breed publiek Josje kwaliteit en deskundig advies Josje ook op internet www.josjemodeenlingerie.nl
Josje winkelcentrum Lewenborg, naast de Action (050 5418995)

Onderzoek naar het klooster

Op dinsdagochtend 9 januari, de dag na de aardbeving in Zeerijp, zitten we in de met Gronings gas aangenaam verwarmde, van verse scheuren voorziene kloosterkapel om de tafel. Aan de ene kant de Thesingers, de leden van de Historische Commissie, aan de andere kant de delegatie van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG). Op de agenda staat het onderzoek naar de fundamenten van het klooster.

Over wat al bekend is

Na een korte inleiding door Saskia Visser, coördinator van de Wetenschapswinkel Taal, Cultuur en Communicatie van de RUG en coördinator van dit project, praat Haye van den Oever de gasten bij over het klooster. Over wat er over bekend is en in artikelen en rapporten staat beschreven. En over wat bekend is bij de bewoners van Thesinge, maar nergens staat beschreven. Denk aan de sporen van latrines onder een tuin: 'Alles liep daar zo de gracht in.' Of aan het metselwerk dat ooit bij de aanleg van de Bakkerstraat zou zijn gezien. De andere leden van de Historische Commissie vullen hem aan. Er worden printen van kaarten uitgedeeld en

documenten uitgewisseld. Al snel ligt de hele tafel vol papieren. Ondertussen maakt Stijn Arnoldussen, universitair docent en archeoloog, drifftig aantekeningen. Vooral de ligging van de verdwenen gracht dwars door het dorp lijkt hem bezig te houden: 'Misschien moet ik mijn eerste hypothese herzien.'

Historicus Pieter Boonstra vertelt dat er in de archieven niet zo heel veel over Groninger kloosters is te vinden. 'Het is ofwel heel algemeen, of het gaat over heel specifieke onderdelen, zoals een scriptorium en de handschriften die er werden vervaardigd. Uitzondering hierop vormt het klooster Aduard dat op een gegeven moment het grootste klooster van West-Europa was.' Genoeg reden voor nader onderzoek, zou je zeggen.

Verwachtingen

In november hebben de meeste aanwezigen in de kapel al een bezoek gebracht aan Rottum. Daar legde de uitvinder en gepensioneerde oogarts Willem van Wijnen enthousiast uit hoe hij de resten in kaart heeft gebracht van het verdwenen klooster in die plaats. In Thesinge zal gebruik worden gemaakt van het mede door

hem ontwikkelde apparaat (zie kader). De student die ermee aan de slag gaat en die het feitelijke bodemonderzoek zal doen, Margreet Wieske, heeft het al met succes getest, bij het klooster Yesse, tussen Haren en Groningen.

Wieske hoopt, bijgestaan door medestudenten, per dag 1000 vierkante meter te kunnen meten. 'Maar als het tegenzit, zal het tussen de 400 en 600 vierkante meter zijn.' Ze tempert de verwachtingen. 'We hebben geen idee wat we zullen aantreffen.'

Het overleg in de warme kapel besluit met een ijskoud rondje door het dorp. Rondom de kapel, die wordt bekeken op sporen van uitbouwen. En door het weiland achter de molen, met de onmiskenbare sporen van een omwalling. De bodem is kletsnat, maar op die koude dag gelukkig bevroren, zodat we er niet in wegzakken. Voor een goed overzicht klimmen we zelfs in de molen. Tot slot worden er nieuwsgierige blikken geworpen op de tuinen en het weiland achter de Luddestraat. Hoe zullen we hier straks tegenaan kijken, als we weten wat er ooit heeft gestaan?

*Namens de Historische Commissie Thesinge,
Edzard Krol en Haye van den Oever*

Prikken

Het bij het onderzoek gebruikte meetapparaat is ontwikkeld en gemaakt door Willem van Wijnen en Albert Gramsbergen. Ze hebben er de fundamenten van het voormalige klooster in Rottum mee in kaart gebracht. Het apparaat meet de elektrische weerstand van de bodem.

'Het principe is als volgt,' schrijven de heren in het blad *Groninger kerken* (april 2012), 'als via twee steekelektroden (diepte 20 cm) een elektrische stroom door de grond wordt geleid, dan zal deze stroom een weerstand ondervinden die afhankelijk is van het materiaal tussen de beide elektroden. Een fundament van steen zal een hogere weerstand hebben dan vochtige klei, of, bij gelijkblijvende potentiaal, een lagere stroomsterkte.' De steekelektroden zitten op een houten frame, ongeveer een meter uit elkaar.

Op het in kaart te brengen terrein zetten de onderzoekers nauwkeurig een raster van vierkanten uit, elk van een vierkante meter groot. Ze meten in elk vierkant van het raster de elektrische weerstand door de steekelektroden in de grond te 'prikken'. Vervolgens vertalen ze de gemeten waarden in grijs tinten. Lichtgrijs voor lage weerstanden, donkergrijs voor hoge. Door in elk vierkantje van het raster de bijbehorende grijswaarde in te vullen, zullen ze daar waar fundamenten in de grond zitten donkere structuren zien.

Willem van Wijnen (midden) legt aan Margreet Wieske (l) en Stijn Arnoldussen (r) de werking uit van het apparaat waarmee de elektrische weerstand van de bodem wordt gemeten (foto Edzard Krol)

Open huis Oudman

Op vrijdag 19 januari had Mechanisatiebedrijf Oudman in Thesinge open huis voor relaties, burens en het dorp Thesinge om hun vernieuwde bedrijf met loods en werkplaats voor nieuw en gebruikt spul te bezoeken. Menig ver weg wonende relatie en buurtgenoot maakten hier gebruik van. Na een lekker hapje en drankje en met een goede indruk van het bedrijf - en soms een kofferbak vol onderdelen - ging men weer richting huis.

Sieb-Klaas Iwema

*Het open huis is goed bezocht
(foto Henk Tammens)*

BAKKERIJ HENK POST
de warme bakker voor Ten Boer en omstreken!
DAGELIJKS EEN RUIME KEUZE IN
BROOD EN GEBAK
H.Westerstraat 18 Ten Boer tel. 050-3021227

AvecPlezier | Remco de Raad |
Catering | Wijn en spijs | Hapjes | Thuis diner | Freelance |
06 837 994 44 | info@avecplezier.nl | www.avecplezier.nl

**Omdat je huisdier de allerbeste
zorg verdient.**

Alles om je gezelschapsdier gezond en fit te houden. Dus ook aandacht en prettige begeleiding. Kortom: complete diergeneeskunde.

**vanStad
totWad**
dierenartsen

● Groningen ● Bedum ● Loppersum ● Uithuizen | www.vanstadtotwad.nl

**VOOR AL UW
LOON- EN GRAAF-
WERKZAAMHEDEN**

zoals: Slootonderhoud,
Maaikorven, Klepelmaaien,
Groot pak persen, Grondtransport,
Mest verspreiden en
Sleufkouter bemesten.

**Loonbedrijf
N. Groothoff**
Lageweg 22 Garmerwolde
(050) 542 15 35

ProVoet
Brancheorganisatie
voor de Pedicure

PEDICURE AAN HUIS

**Voetverzorging
Astrid de Leeuw**

Thesinge
TELEFOON
(050) 31 47 052 OF 06 14 49 12 81
E-MAIL
voetverzorging.a.de.leeuw@gmail.com

AANTEKENING DIABETISCHE VOET
AANTEKENING REUMATISCHE VOET

Bij ons vindt u alles voor uw fiets!
Volop keuze in nieuwe en gebruikte fietsen.
Leverancier van o.a. Gazelle, Sparta, Rih en
Loekie kinderfietsen.
Ook voor reparaties van alle merken.

B
tweewielershop

Koopmansplein 18 - 9791 MA Ten Boer
050 3022995 - www.bobtweewielershop.nl

**VERSTOPPING? BEL
RIOOLSERVICE VAATSTRA**
050 - 3012832 (24 uur service)

**Rioolservice
VAATSTRA B.V.**

VERBINDINGSWEG 19 VAATSTRA@VAATSTRA.NL TEL. 050 - 3012832
9781 DA BEDUM WWW.VAATSTRA.NL INSTALCENTER

 ALFRED OTTENS
BOUWBEDRIJF

Kapelstraat 10
9797 PJ Thesinge
t. 06 25 07 74 46
m. info@alfredottens.nl

Onderhoud Renovatie Verbouw
WWW.ALFREDOTTENS.NL

Jos Meijer Haarden

Kachels - Rookkanalen - Schoorsteenvegen

H Westerstraat 17 Ten Boer
050 850 6818

info@josmeijerhaarden.nl
www.josmeijerhaarden.nl

**BIJ AGRI SHOP
DAGELIJKS
VERS**

BAKKERIJ HOEKSTRA

Kerklaan 2 - 4, Bedum • E: info@bakkerijhoekstra.nl • W: www.bakkerijhoekstra.nl

Bewust stoken met een houtkachel

Op 10 januari 2018 vond in dorps huis De Leeuw de informatieavond over bewust stoken met een houtkachel plaats. De avond werd bezocht door achttien mensen met verschillende achtergronden: sommigen waren fervent houtstoker, anderen juist tegen het stoken op hout en nog anderen overwogen een houtkachel aan of af te schaffen.

Max van Bijnen van het logo Bewust Stoken gaf nuttige informatie en er ontstonden in prettige sfeer gesprekken over het stoken op hout.

De aanwezigen zouden de nieuwe informatie en inzichten graag met meer inwoners delen. Ter plekke ontstond het idee om een informatief stukje te schrijven in de G&T om verdere bewustwording van stoken met houtkachels te bevorderen.

De website www.bewuststoken.eu is mede ontstaan doordat er in 2022 Europese wetgeving van kracht zal worden waarbij houtkachels aan strikte voorwaarden zullen moeten voldoen. Kachels met het keurmerk van Bewust Stoken voldoen sowieso aan de regels die vanaf 2022 zullen gaan gelden. De eisen waaraan een houtkachel zal moeten voldoen zijn voor een groot deel geënt op Zweedse ideeën en modellen. Zweden loopt voorop in het ontwikkelen van houtkachels met een hoog rendement en een zeer lage CO₂- en fijnstofuitstoot (mits op juiste wijze gestookt uiteraard).

Dat Zweden zo voorop loopt komt vooral omdat stoken op hout in grote delen van dit land de enige optie is en men houtgebruik en rookoverlast tot het minimum wil beperken.

Een belangrijk kenmerk van een nieuwere Zweedse kachel met keurmerk is dat deze een zeer efficiënt aan- en doorvoersysteem van lucht heeft.

Het is goed mogelijk om een houtkachel zonder overlast voor de omgeving te laten branden

De Zwitserse methode: door het hout op een speciale manier te schikken wordt de trek in de schoorsteen rustig opgebouwd (foto Kees Zoethout)

wanneer er op de juiste manier wordt gestookt. Er zal dan geen zwarte en stinkende rook uit de schoorsteen komen, maar alleen transparante, praktisch geurloze rook.

Een juiste manier van stoken begint met het op de juiste manier aanmaken van de kachel. Het schoorsteenkanaal dient langzaam te worden opgewarmd, want alleen een goed opgewarmd rookkanaal kan goede trek leveren. Het vuur moet dan ook langzaam worden opgebouwd, bijvoorbeeld met gebruik van eco-aanmaakblokken (geperst hout) en zeker niet met kranten of bijvoorbeeld kaarsvet. Dit om te voorkomen dat met name bij het aanmaken zwarte rookpluimen uit de schoorsteen komen.

In geval van stoken bij weinig wind is het rustig opbouwen van de trek in de schoorsteen van een nog groter belang. Een speciale manier van het hout schikken, de zogenaamde Zwitserse methode, ondersteunt dit proces. Naast het op de juiste manier aanmaken van de kachel is het van wezenlijk belang dat men gedroogd hout gebruikt. Hout met meer dan 15 tot 20% vocht-

gehalte geeft onvolledige verbranding en veel CO₂- en fijnstofuitstoot.

Een aantal houtsoorten is zeer geschikt om te dienen als brandhout voor de kachel, andere minder en sommige uitermate ongeschikt. Vuren- en grenenhout (afkomstig van dennen en sparren) zijn ongeschikt vanwege hun snelle, onvolledige verbranding en grote hoeveelheid hars. Dit produceert fijnstof en vette rook, welke aan het schoorsteenkanaal koekt, met alle gevaarlijke gevolgen van dien.

Voor nadere informatie over hoe een houtkachel op de juiste manier aan te maken, geschikte houtsoorten, komende wet- en regelgeving, hoe de droogtegraad van het brandhout te meten en over soorten kachels, wendt u zich tot een van de 72 bij het logo Bewust Stoken aangesloten houtkachelspecialisten; zie www.bewuststoken.eu/adviespunten.

Namens werkgroep DOR, Karin Prins en Cootje van der Loeff

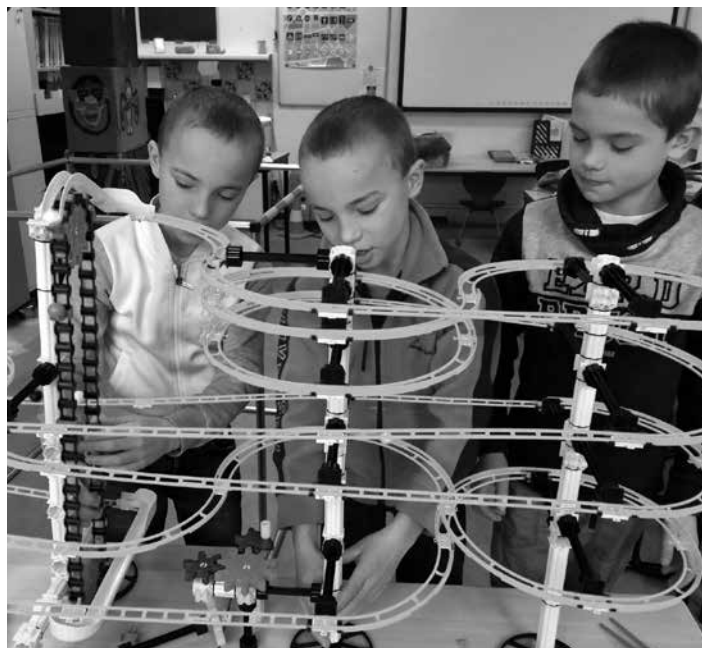
Techniektorens op CBS De Til

Basisschool De Til in Thesinge heeft sinds kort een drietal prachtige techniektorens staan. Dit zijn vrolijk gekleurde torens met lesbakken over uiteenlopende technische onderwerpen, zoals constructie, chemie, elektrotechniek, duurzame energie en klimaat - voor zowel de onderbouw, de middenbouw als de bovenbouw.

De kinderen van de bovenbouw zijn hier al volop mee aan de slag. Diverse technische constructies en opdrachten worden zelfstandig door hen uitgevoerd. De kinderen oefenen en ontdekken hun talent voor techniek en zij beleven erg veel plezier aan deze manier van ervaren en ontdekkend leren.

De kinderen van de onderbouw en de middenbouw gaan hier de komende periode ook mee aan de slag. Veel dingen kunnen zij zelfstandig, maar om de opdrachten te lezen en uit te voeren hebben zij soms toch nog wat begeleiding van een volwassene nodig.

Lijkt het u leuk om met een groepje van twee tot vier kinderen aan het werk te gaan met deze technische opdrachten? Laat het dan even weten op school. Ouders, ooms, tantes, opa's, oma's of dorpsgenoten: uw hulp is van harte welkom! Om op te geven of voor vragen kunt u contact opnemen via til@vcpong.nl.

Drie jongens van de bovenbouw aan het werk met een technische constructie (foto Jessica Kloosterhuis)

CBS De Til

Wat gaat er gebeuren met Kerkhörn?

Misschien heeft u het onlangs gelezen in de Noorderkrant: bij de mededelingen van de gemeente stond dat er een sloopvergunning is afgegeven voor Kerkhörn, het kerkgebouwtje bij de kerk van Garmerwolde. Hoe zit dat?

Garmerwolde wordt feestlocatie

De Stichting Oude Groninger Kerken is bezig met een ambitieus project: *Feest! In Oost en West*. In dit project kunnen kinderen de oorsprong, betekenis en overeenkomsten van feesten ontdekken, zodat ze meer begrip en respect voor elkaar krijgen. *Feest! In Oost en West* is onderdeel van het grote landelijke project *Feest! Weet wat je viert* van Museum Catharijneconvent in Utrecht. Op verschillende feestlocaties in het land leren basisschoolleerlingen van alles over feesten en de eeuwenoude tradities die erbij horen. In Noord-Nederland gaat dat gebeuren in de middeleeuwse kerk en naastgelegen toren van Garmerwolde. Kerkhörn wordt het ontvangstgebouw.

Een mooier gebouw

In het afgelopen jaar zijn er veel plannen gemaakt. Op de najaarsvergadering van Dorpsbelangen hebben medewerkers van de stichting daarover een presentatie gegeven. Als er zekerheid over de uitvoering is, komen ze nog een keer terug. Voor Kerkhörn was het plan oorspronkelijk om het gebouw te renoveren en aan te passen aan de eisen van de tijd. Maar gaandeweg is gebleken dat herbouw goedkoper is. Het gebouwtje zal dan in grote lijnen zijn huidige vorm houden. Maar wel ruimer én veel mooier worden.

Kerk en Kerkhörn blijven in gebruik

De Plaatselijke Commissie is erg blij met de plannen. Wel heeft ze steeds benadrukt dat kerk en kerkgebouw beschikbaar moeten blijven en op dezelfde manier gebruikt moeten kunnen worden als nu. Dus kerkelijke diensten, rouw en trouw, en andere activiteiten in de kerk. Voor Kerkhörn houdt dat in dat bijvoorbeeld de koffieochtenden gewoon kunnen blijven doorgaan.

Op dit moment is nog niet bekend wanneer de werkzaamheden beginnen. Maar we houden u zeker op de hoogte!

Namens de Plaatselijke commissie,
Anne Benneker

Artist impression van de nieuw te bouwen Kerkhörn (architectenbureau MX13)

Aly Pepping ontwerpt

BROCHURES | BOEKEN
HUISSTIJLEN | WEBSITES
POSTERS | PERIODIEKEN
KAARTEN | FOLDERS

WWW.ALYPEPPING.NL

Dorpshuis
"DE LEEUW"

Voor: Bruiloften
Feesten
Recepties
Vergaderingen
Zalenverhuur

Oude Rijksweg 6
Garmerwolde
info@dorpshuisdeleeuw.nl

Flokstra Groningen

Materialen voor kunstenaars

FLOKSTRA GRONINGEN STOELDRAAIERSTRAAT 35, 9712 BV GRONINGEN 050 3132453

BEN JIJ OP ZOEK NAAR EEN BIJLES OP MAAT?

van een begeleider naar keuze, waarvoor je de deur niet uit hoeft?

Alles wat je nodig hebt is een laptop en een headset

www.ikwileenbijles.nl
Online bijles, alle vakken wanneer jij het wilt!

't Groninger Landschap op z'n mooist

Gerard Kingma
reis- en natuurfotografie

Geef een afdruk cadeau - origineel en persoonlijk!

Bezoek de website voor het laatste nieuws over workshops en exposities

Havenstraat 5 - 9797 PL Thesinge
www.kingma.nu
gerard@kingma.nu
050 3023813

Native English Editing Service

DE FINISHING TOUCH

rdw@NEEDSer.nl
Tel 050 3024139
Thesinge

Versterking en renovatie dorps huis De Leeuw

Ondertekening Programmadocument

Op maandag 15 januari togen een zestal Garmerwolders tegen het middaguur naar het Koopmansplein in Ten Boer voor de ondertekening van het Programmadocument betreffende het aardbevingsbestendig maken van dorps huis De Leeuw. In dit document staan de afspraken tussen de Nationaal Coördinator Groningen (NCG) en het bestuur van de Stichting Dorps huis Garmerwolde.

Na een gastvrije ontvangst met koffie en koek neemt wethouder Peter Heidema het woord en maakt de aanwezigen er fijntjes op attent dat Garmerwolde weliswaar 'het eerste dörp' is, maar het tweede dorps huis dat ondertekent: Woltersum was het eerst.

De afspraken gaan onder meer over het benutten van de zogenaamde koppelkansen. Door de inzet en het gedrag van het bouwteam gaat de versterking nu gebeuren door geïsoleerde hout-skeletbouw-voorzetwanden aan de binnenkant van alle buitenmuren te plaatsen en door de houten vloeren te vervangen door schuimbeton. In die schuimbetonnen vloeren wordt vloerver-

warming aangelegd. Hierdoor zullen de energiekosten omlaag worden gebracht.

De maatregel moet nog worden uitgewerkt, er moet nog heel veel gebeuren. De mensen van het Centrum Veilig Wonen (CVW) zijn bereid om de processen van alle kanten te ondersteunen, maar de beslissingen moeten de mensen van het dorps huis zelf nemen.

Dan volgt de ondertekening van het Programmadocument door wethouder Peter Heidema, Diena Tichelaar (Dorps huis De Leeuw) en Sierk Werner (NCG/CVW) onder het toezien van het bouwteam (Henk Vliem, Abel Menger en Bert Buringa) en Jakob Kuipers, de beoogde nieuwe penningmeester van het dorps huis. En een aantal fotografen...

Na het officiële gedeelte is er nog even tijd om na te praten.

Een dorps huis kan niet alleen draaien op de verenigingen. Je moet er iets extra's bij hebben, zoals vaste inkomsten door verhuur aan Buurtzorg en de Popschool. Alle dorps huizen zijn uniek, ieder heeft zijn eigen uitstraling. Je moet er creatief mee omgaan en je kansen pakken. Nu het dorps huis door de aardbevingen moet

worden versterkt, kun je van de nood een deugd maken en de renovatieplannen meteen meenemen. Dit bespaart werk en kosten. De versterkingskosten van zo'n vier ton zijn voor rekening van de NCG (en uiteindelijk dus de NAM), de renovatieplannen komen voor rekening van het dorps huis. Er is al een kleine twee ton binnen; in de komende maanden moet het dorps huis nog een paar ton subsidie zien te verwerven. Of dat geld op een andere manier zien te versieren. Of een paar wensen schrappen.

Het dorps huis wordt bouwkundig versterkt, gerenoveerd en verduurzaamd. Het bouwkundige werk is vorig jaar na een aanbesteding gegund aan Havenga Bouw. Nu volgt de aanbesteding van het installatienetwerk (elektra, verwarming, ventilatie, enzovoort).

De ingang van het dorps huis wordt veranderd, deze wordt toegankelijker. Buurtzorg komt beneden, met een aparte ingang en toilet. Het parkeren is nog een probleem.

De projectleider van het CVW verwacht dat de operatie omstreeks de bouwvakvakantie kan beginnen. Henk Vliem rekent er op dat het volgende jaar om deze tijd klaar is.

Hillie Ramaker-Tepper

De ondertekening van het Programmadocument wordt nauwlettend gevolgd (foto Sieb-Klaas Iwema)

Uw gecertificeerde hoofdaannemer voor herstel aardbevings schade

Oude Rijksweg 11
9798 PA Garmerwolde
050-5416501
06-53267250
www.havenga.com
info@havenga.com

Bouwend Nederland
de vereniging van bouw- en infrabedrijven

IKOBKB
KATQ

IKOBKB
Q
managementsysteem

50 jaar
1964 2014

HAVENGA
BOUW v.o.f.

renovatie onderhoud nieuwbouw verbouw

Ritsema
Administratie-
& belastingadviesburo

Uw adres voor:

**financiële
administratie
&
jaarverslagen
&
aangifte
Inkomstenbelasting**

Luddestraat 6
9797 PM Thesinge
T (050) 3021319
F (050) 3021182
M 06 51533772

Oomkes installatietechniek

• Gas • Water • Elektra • Verwarming • Dakbedekking • Zinkwerk • Sanitair •

*Ons vakmanschap
is uw comfort!*

Molenhorn 12, T • 050 - 302 34 07
9797 PV Thesinge F • 050 - 302 37 87
M • 06 23 101 161

Lid van
UNETO-VNI

info@oomkesinstallatietechniek.nl

**AGRISHOP
VERSWINKEL**

Boerderijverkoop:

- groenten en fruit
- fruitmanden
- aardappelen
- scharreleieren
- vlees
- boerenzuivel
- salades en rauwkost
- brood

Dorpsweg 1 Garmerwolde
T 050 - 4042921 / 5418462
F 050 - 4042922

Goed en gezond van de boerengrond

Jo's
knipperij

Jo's knipperij
Jolanda Bol, Moeshorn 7, Thesinge
M 06 20283916
knippen op afspraak

**FINANCIËN
IN DE ZORG**

FINDZO

Annelies Hofstede

ADVISEERT EN
ONDERSTEUNT
ZORGINSTELLINGEN

www.findzo.nl

VISHANDEL
Smit

LEVERANCIER GROOTKEUKEN EN HORECA

Lamsoor 11 Telefoon : 050 - 5496150
9738 AL Groningen Fax : 050 - 5496151
www.vishandelsmit.nl Email : info@vishandelsmit.nl

De Hofstee

Verliezen en veranderen - praktijk voor coaching

Jantje Y. Brouwers Dorpsweg 15 dehofsteecoaching@ziggo.nl
9798 PC Garmerwolde www.dehofsteecoaching.nl
06-53 64 46 37

Massagepraktijk
Carla Winkelman

Shiatsu massage
Klassieke massage
Segmentale massage

Last van:
- stress ?
- stijve spieren ?
- rugpijn ?
- slapeloosheid ?
- hoofdpijn ?
Of gewoon zin in ontspanning ?

Neem dan een lekkere massage !

www.carlawinkelman.nl G.N. Schutterlaan 7
info@carlawinkelman.nl 9797 PA Thesinge
050 311 65 51

Eén van de weinigen
die alles kan reinigen

0800 020 02 84

PETER KUIL

> RIJDSERVICE > SCHOONMAAK > SPECIALISTISCH REINIGEN

magazijnstellingen.nl

NIEUW & GEBRUIKT

- Palletstellingen
- Legbordstellingen
- Archiefstellingen
- Kunststofbakken
- Magazijnkasten
- 'TOP WAY' professionele aluminium rolsteigers, trappen en ladders, en nog veel meer...

Reinder van der Veen Magazijnstellingen b.v. Ten Boer

Nijverheidsweg 6, 9791 DA Ten Boer 050 - 302 4833
info@magazijnstellingen.nl

Hallo G&T lezers, een berichtje van Jan van Dijk

In november 2002 is het eigendom van de kerk van Garmerwolde overgegaan naar de Stichting Oude Groninger Kerken. In januari 2003 is de Plaatselijke Commissie Garmerwolde gevormd die de kerk ging beheren. Er kwam een duidelijke taakstelling voor de commissie vanuit de nieuwe eigenaar: de kerk als gebouw moest een duidelijk geheel met het dorp en haar inwoners worden en blijven. Hoe de plaatselijke commissie dat ging regelen was des commissies. Maar zonder strijdige zaken ten aanzien van de oorspronkelijke functie van het gebouw. Vanaf het ontstaan van de commissie was ik ermee verbonden. Eerst als secretaris en na ongeveer twee jaar als voorzitter. In deze toch wel lange periode heeft de commissie veel gedaan om recht te doen aan de prachtige monumentale status van het kerkgebouw. Ik ga niet opnoemen wat er zoal gedaan is en nog gaat komen. Wel wil ik memoreren dat ook de kerstnachtdienst mede door de plaatselijke commissie is georganiseerd. Met kerstboom en overal lichtjes. Na vijftien jaar met veel plezier betrokken te zijn geweest als secretaris en voorzitter vond ik dat het tijd werd me terug te trekken. Het stokje overgeven aan een ander geeft meestal nieuwe energie. Medio oktober heb ik dit kenbaar gemaakt. In goed overleg met de blijvende commissieleden ben ik per eerste januari 2018 voorzitter af. In de laatste vergadering heeft de commissie op een gezellige manier afscheid genomen van mij met een hapje en een drankje en met een prachtig boek. Ik dank mijn commissieleden, maar ook de bewoners van Garmerwolde en Thesinge voor de samenwerking al deze jaren. Zonder hen zouden bijvoorbeeld de zeer geslaagde boekenmarkten (eens per twee jaar) niet mogelijk zijn geweest. Dank hiervoor.

Jan van Dijk

Regina Forte in de Kloosterkerk

Zondagmiddag 18 februari organiseert Stichting Felicitas in de Kloosterkerk in Thesinge een concert door het strijkkwartet Regina Forte. Het concert begint om 14.00 uur en de entree bedraagt € 7,50.

Regina Forte is opgericht in 2014. Muziek voor strijkkwartet is een vorm van muziek zonder grootse effecten, 'muzikale schoonheid in de zuiverste vorm' volgens de musici. Veel grote componisten hebben hun beste ideeën voor strijkkwartet gebruikt. Het is dan ook niet vreemd dat het repertoire van deze vier dames veelzijdig is. Het omvat kwartetten uit alle muzikale periodes: de barok, de klassieke periode, de romantiek, de twintigste en zelfs de eenentwintigste eeuw. Muziek van onder andere Händel, Mozart, Schubert, Tsjajkovski en Pärt: allemaal pareltjes 'die wij heerlijk vinden om te spelen'. Een divers programma dat zeer zeker de moeite van het bezoeken waard is. Kaarten kunt u reserveren door een mail te sturen naar stichtingfelicitas@gmail.com of te bellen naar 06 14 948 438. Of u koopt ze bij de ingang.

Stichting Felicitas

Oplossing kerstpuzzel

Bij dezen de oplossing van de kerstpuzzel. Nu we niet meer vroegen om de volledige uitslag waren er behoorlijk wat inzendingen. Het woord dat we zochten was: **Nieuwjaarsrolletjes**.

De juiste antwoorden waren:

1 kombinnen	11 knarrenhof
2 meziekmitbus	12 ovatonde
3 presto	13 weststellingwerf
4 descheuvel	14 krantjerollen
5 stadsweg	15 brievenbus
6 alpenjagers	16 kasperteunis
7 neutenschaiten	17 baarhuisje
8 frank	18 wimbenneker
9 devries	19 thesingers
10 thomasvaer	

De prijswinnaars zijn dit keer: Willie Havinga, Joline Bosmans en Agnes Timmer. Zij ontvangen binnenkort een cadeaubon van de Agrishop.

Dr. B. Denker

Stoomfluitje

Te koop: 1 rol kippengaas, 1 meter hoog € 25,00. Gastoestel Pelgrim wit € 75,00. Beide niet gebruikt. Bert Buringa, Dorpsweg 34, Garmerwolde, tel. 050 549 3950.

'De Soos' Jan van der Molen Kaartkampioen 2017!

Na een sportieve strijd luidt de eindstand over het jaar 2017 als volgt:

1 Jan van der Molen	46041
2 Wilma Tammeling	45889
3 Jannes Ramaker	45783
4 Detta van der Molen	45377
5 Kees Wierenga	42103
6 Pia Pops	40822
7 Geert Pops	38945
8 Ria Visser	25800
9 Bert Buringa	23894
10 Gerard Klunder	22099
11 Henk Vliem	21761
12 Jan Dirk Maatjes	17868
13 Ton Bouchier	4383

De klaverjasavond in januari heeft de volgende uitslag opgeleverd:

1 Pia Pops	5071
2 Kees Wierenga	4896
3 Detta van der Molen	4652
4 Wilma Tammeling	4631

De volgende keer is op dinsdag 13 februari, aanvang 20.00 uur, in dorpshuis De Leeuw te Garmerwolde. Een paar nieuwe mensen erbij zou mooi zijn; wie heeft zin om een keer in de maand met ons te komen kaarten?

Jannes Ramaker

Jan van der Molen ontvangt de beker uit handen van Jannes Ramaker (foto Sieb-Klaas Iwema)

Foto van de maand

In deze regio is het de gewoonte dat wanneer je iets op straat vindt dat iemand vermoedelijk verloren is, je dit voorwerp ergens op of aan hangt. Zo kom je soms de gekste dingen tegen op de merkwaardigste plaatsen. (foto Andries Hof)

Agenda

Elke woensdag

Thesinge, Trefpunt; 9.00 - 11.30 uur: Inloopochtend Noaberstee.

Elke zaterdag

Thesinge; vanaf 16.00 uur: Café Molenzicht open.

Zondag 4 februari

Bedum, Trefcentrum; 14.30 uur: Nieuwjaarsconcert Alpenjagers met gastoptreden Gemengd Mannenkoor Garmerwolde. Entree € 6,50. Voorverkoop kaarten: Primera Gele Klap in Bedum.

Donderdag 8 februari

- Garmerwolde, De Leeuw; 14.30 uur: Bijeenkomst Garmerstee. Met een film door Jan van der Molen over de reis naar de Noordkaap die hij samen met zijn vrouw maakte.
- Garmerwolde, Dorpsweg 15; 19.30 - 21.00 uur: Inloopavond De Hofsteecoaching, thema burn-out.

Vrijdag 9 februari

Garmerwolde; vanaf 18.00 uur: Ophalen oud papier.

Zaterdag 10 februari

Thesinge, Trefpunt; 20.00 uur: Pubquiz.

Dinsdag 13 februari

Garmerwolde, De Leeuw; 20.00 uur: Klaverjassen bij 'De Soos'.

Zaterdag 17 februari

Thesinge; vanaf 9.00 uur: Ophalen oud papier.

Zondag 18 februari

Thesinge, Kloosterkerk; 14.00 uur: Strijkkwartet Regina Forte. Entree: € 7,50. Zie artikel.

Maandag 19 februari

- Garmerwolde; van 8.30 - 9.30 uur: Chemokar op de parkeerplaats t.o. de Koningsheert.
- Thesinge; van 9.45 - 10.45 uur: Chemokar op het Hendrik Ridderplein.

Donderdag 22 februari

- Garmerwolde, Kerkhörn; 10.00 uur: Koffiemorgen. Kom er bij! Het is een heel gezellige club met oprechte belangstelling voor elkaar.
- Garmerwolde, De Leeuw; 14.30 uur: Garmerstee, met informatie over het maken van een fotoboekje online. Liefhebbers kunnen zich tot 17 februari melden bij Hillie Ramaker, tel. 050 541 5335.

Historische Commissie Garmerwolde

De agenda van 2018 aan het bijwerken? Vergeet dan deze evenementen niet!

De Historische Commissie Garmerwolde gaat op zaterdagmiddag 24 maart weer een Foto- en Praatmiddag organiseren in dorps huis De Leeuw. Dat wordt dan het tweede lustrum. Meer informatie zult u in de volgende Garmer & Thesinger kunnen lezen en/of in het mailtje dat ik binnenkort toestuur aan al onze gasten van vorig jaar. Verder zijn we van plan om op

zaterdag 8 september weer Pronte Pracht te organiseren: onze fiets-/ontdekkingstocht langs boerderijen en monumenten in Garmerwolde en Thesinge.

Ook dit jaar weer tijdens de zaterdag van de Open Monumentendagen. Dat is ons en de deelnemers goed bevallen. Dit evenement organiseren we samen met de Agrarische Natuurvereniging Ons Belang. Alweer voor de zevende keer!

Henk Vliem

Christelijke Gereformeerde Kerk Thesinge

Zondag 4 februari

9.30 uur leesdienst
14.30 uur ds. R.G. den Hertog

Zondag 11 februari

9.30 uur ds. J. Huisman
14.30 uur ds. R. Bikker

Zondag 18 februari

9.30 uur leesdienst
14.30 uur ds. R.G. den Hertog

Zondag 25 februari

9.30 uur ds. S.B. van der Meulen (H.A.)
14.30 uur ds. S.B. van der Meulen (dankz.)

Zondag 4 maart

9.30 uur ds. J. Huisman
14.30 uur ds. R. Bikker

Colofon

Eindredactie

Garmerwolde

Hillie Ramaker-Tepper 050 541 5335
Marja Wijnand-de Poel 06 41 160 523

Thesinge

Jan Ceulen 050 311 6551

Yvonne Broekhuizen 06 51 033 796

Fotograaf Garmerwolde

Andries Hof 06 44 066 124

Fotograaf Thesinge

Koos van de Belt 050 302 3432

Penningmeester

Tjakko Tjakkes 050 549 9344

W.F. Hildebrandstraat 61

9798 PH Garmerwolde

Bank: IBAN NL74 RABO 0320 7057 49

t.n.v. Garmer en Thesinger Express

Abonnementen

Abonnementsgeld: € 16,50 p.j.

Bij autom. incasso: € 13,50 p.j.

Postabonnees: basistarief + porto

Prijs losse krant: € 1,50

Bezorgklachten

bezorgen@gentexpress.nl

of bel met de redactie

G&T Express op het internet

www.gentexpress.nl

Opmaak Aly Pepping Thesinge

Druk NetzoDruk Groningen

Volgende krant komt uit op 2 maart.

Kopij inleveren uiterlijk

zondag 18 februari vóór 18.00 uur

via:

gentexpress@hotmail.com,

Dorpsweg 26 of G.N. Schutterlaan 16.